

Problémové invazní druhy rostlin a metody jejich likvidace NP Podyjí

Zhodnocení aktivit v rámci projektu
„Likvidace invazních druhů v praxi“

Robert Stejskal, Lenka Reiterová, Jan Auer & Jan Jelínek

Likvidace invazních
druhů v praxi

Společně pro zelenou Evropu

Osnova

- 1 Zájmové území
- 2 Aktivity projektu
- 3 Výsledky

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Likvidace invazních
druhů v praxi

Společně pro zelenou Evropu

1 Zájmové území

- NP Podyjí: ráj nepůvodních druhů, počty druhů stále přibývají
- Dlouhá tradice managementu invazních druhů (IS)
- Různé metody, přístupy, strategie
- **Výběr 19 lokalit** v rámci projektu:
  - Návaznost na probíhající opatření
  - Zahájení práce na nových lokalitách
- **3 typy biotopů**: A) Údolní louky, B) Stepní trávníky, C) Světlé lesy

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Likvidace invazních
druhů v praxi

Společně pro zelenou Evropu

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Likvidace invazních
druhů v praxi

Společně pro zelenou Evropu

Přehled zájmových lokalit

Číslo	Lokalita	Číslo	Lokalita
1	Hnanické pařeziny	11	Lipinská louka
2	Fládnitzské vřesoviště PP	12	Hlubocká louka
3	Fládnitzské vřesoviště EVL	13	Gálišská louka
4	Pastvina Exmoorských koní	14	Vlasákova louka
5	Havranické vřesoviště	15	Uhlířova louka
6	Popické pařeziny	16	Pole pod Hardeggem
7	Jalovcová plošina	17	Široké pole
8	Hradištské terasy	18	Louka pod Slujemi
9	Široká louka	19	Devět mlýnů
10	Louka pod Šobesem		

**Likvidace invazních
druhů v praxi**

Údolní louky

Suché trávníky,
vřesoviště

Světlé lesy

2 Aktivity projektu

- Mapování + návrh zásahů
- Zásahy + vyhodnocení efektivity
- Propagace (info leták, tiskové zprávy, fotodokumentace)

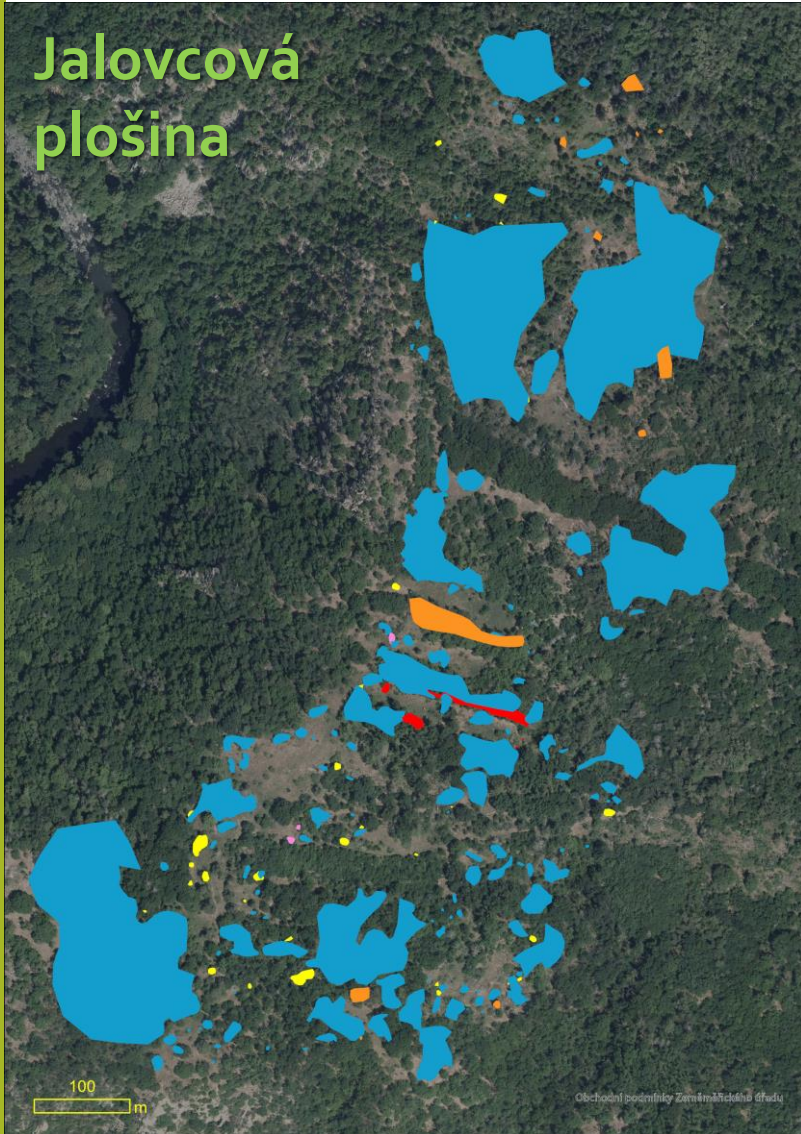
Náš tým

Mapování

Jalovcová
plošina

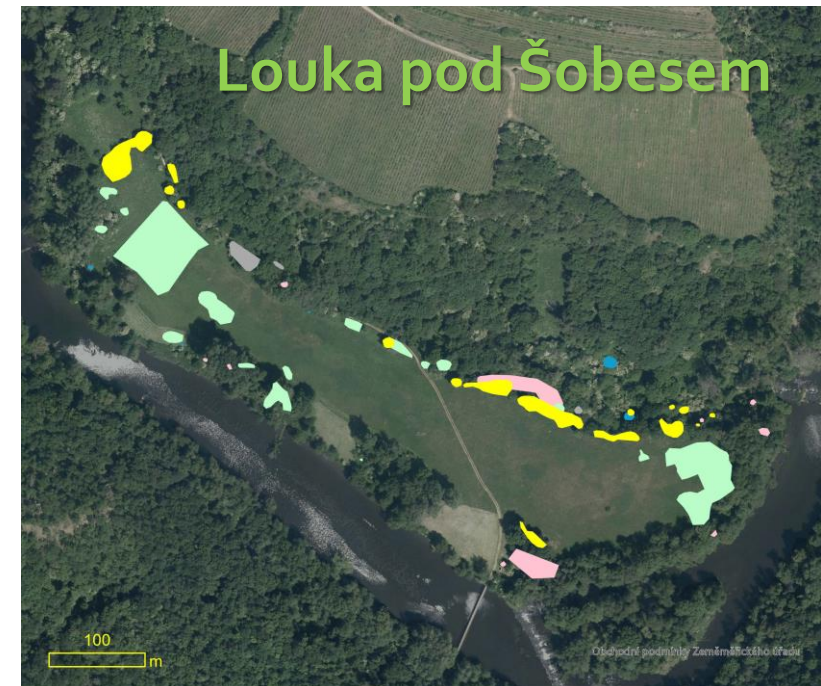
EVL Fládnitzské
vřesoviště

Legenda

- trnovník akát
- slivoň myrobalán
- borovice černá
- dub červený
- jasan pensylvánský
- zlatobýl obrovský

Louka pod Šobesem

Zásahy

STÁTNI FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Likvidace invazních
druhů v praxi

Společně pro zelenou Evropu

Hodnocení efektivity: Dřeviny

Kontrola nejlépe pár týdnů po zásahu a pak následující sezónu

Hodnocení efektivity: Dřeviny

Hodnocení efektivity: Dřeviny

Hodnocení efektivity: Dřeviny

Akáty přežívající po injektáži,
kmenové výmladky

...a kořenové výstřelky (lokalita Fládnitzské vřesoviště)

Hodnocení efektivity: Byliny

Kalendář aktivit

Období	Cílové druhy	Aktivity
Předjaří (leden-březen)		Průzkum terénu, mapování Příprava lokalit (zpřístupnění, označení malých ohnisek, pročištění...)
Jaro (duben-květen)	Javor jasanolistý, myrobalán, kustovnice, šeřík, zlatobýl	Injektáže, postřik
Začátek léta (červen)	První akáty, javor jasanolistý, myrobalán, jasan pensylvánský, křídlatka	Injektáže, postřik
Léto (červenec-srpen)	První pajasany, všechny další druhy	Injektáže, postřik, kácení+nátěr (otevřené / stinné biotopy, dle počasí) Opravné zásahy loňských ohnisek
Podzim (září-říjen)	Všechny druhy + ostružiník	Injektáže, postřik, kácení+nátěr Opravné zásahy v porostech ošetřených na jaře
Zima (listopad-prosinec)		Úklid lokalit (výřez suchých jedinců, kácení, uložení, odvoz/pálení)

3 Výsledky

- Zmapování výskytu, příp. upřesnění velikosti ohnisek
- Ošetření většiny malých ohnisek akátu na zájmových lokalitách
- Ošetření většiny známých ohnisek zlatobýlu obrovského
- Rozpracování a příprava ploch na další sezónu
- Větší zaměření na dosud přehlížené druhy (myrobalán, zlatobýl obrovský)
- Upřesnění strategie – kde prioritně zasáhnout?

Norway
grants

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Společně pro zelenou Evropu

Likvidace invazních
druhů v praxi

Upřesnění strategie – kde prioritně zasáhnout?

VELIKOST OHNISKA

- Malá/izolovaná ohniska – relativně snadný zásah, rychlý efekt
- Dosud „čisté“ lokality – včasná eliminace prvních výskytů

ZACHOVANOST BIOTOPU

- Lokality významných druhů
- Dosud málo ovlivněná místa (počátek invaze)
- Místa s potenciálem obnovy biotopu (pahorky, skalky...)

RŮSTOVÁ FÁZE

- Mladší porosty: vyšší priorita zásahu
- Starší porosty: obvykle méně akutní
- Plodící jedinci: vysoká priorita u pajasanu a javoru jasanolistého

STÁTNI FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

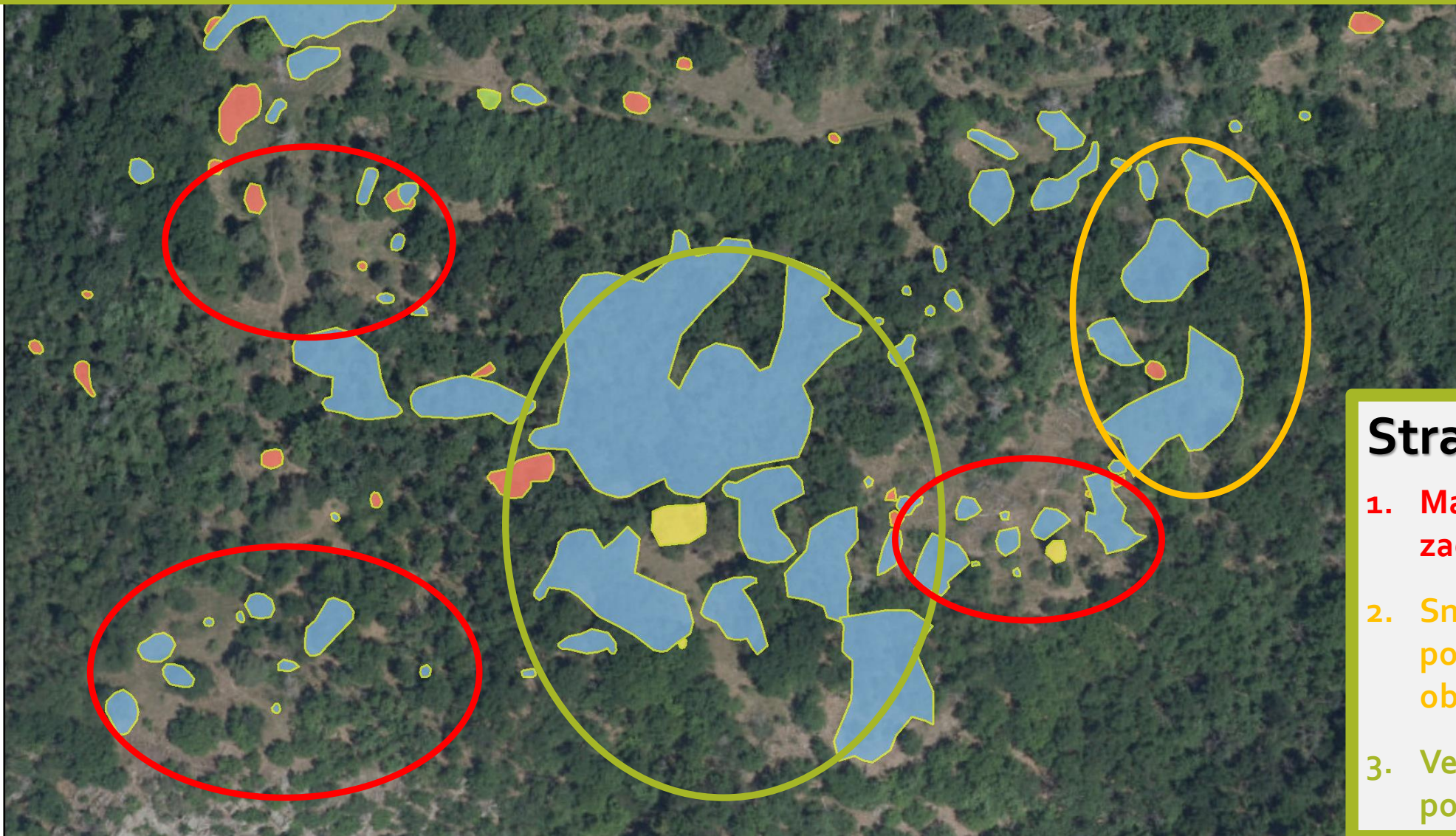

Likvidace invazních
druhů v praxi

Společně pro zelenou Evropu

Strategie postupu:

1. Malá ohniska na zachovalých biotopech
2. Smíšené porosty s potenciálem rychlé obnovy biotopu
3. Velká ohniska, silně pozměněná stanoviště

16. 9. 2023

mapovani_2023

Prunus cerasifera

Robinia pseudacacia

Cytisus scoparius

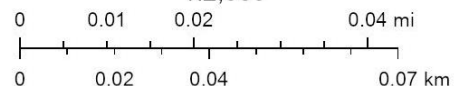
Pinus nigra

ortofoto_wm

© ČÚZK

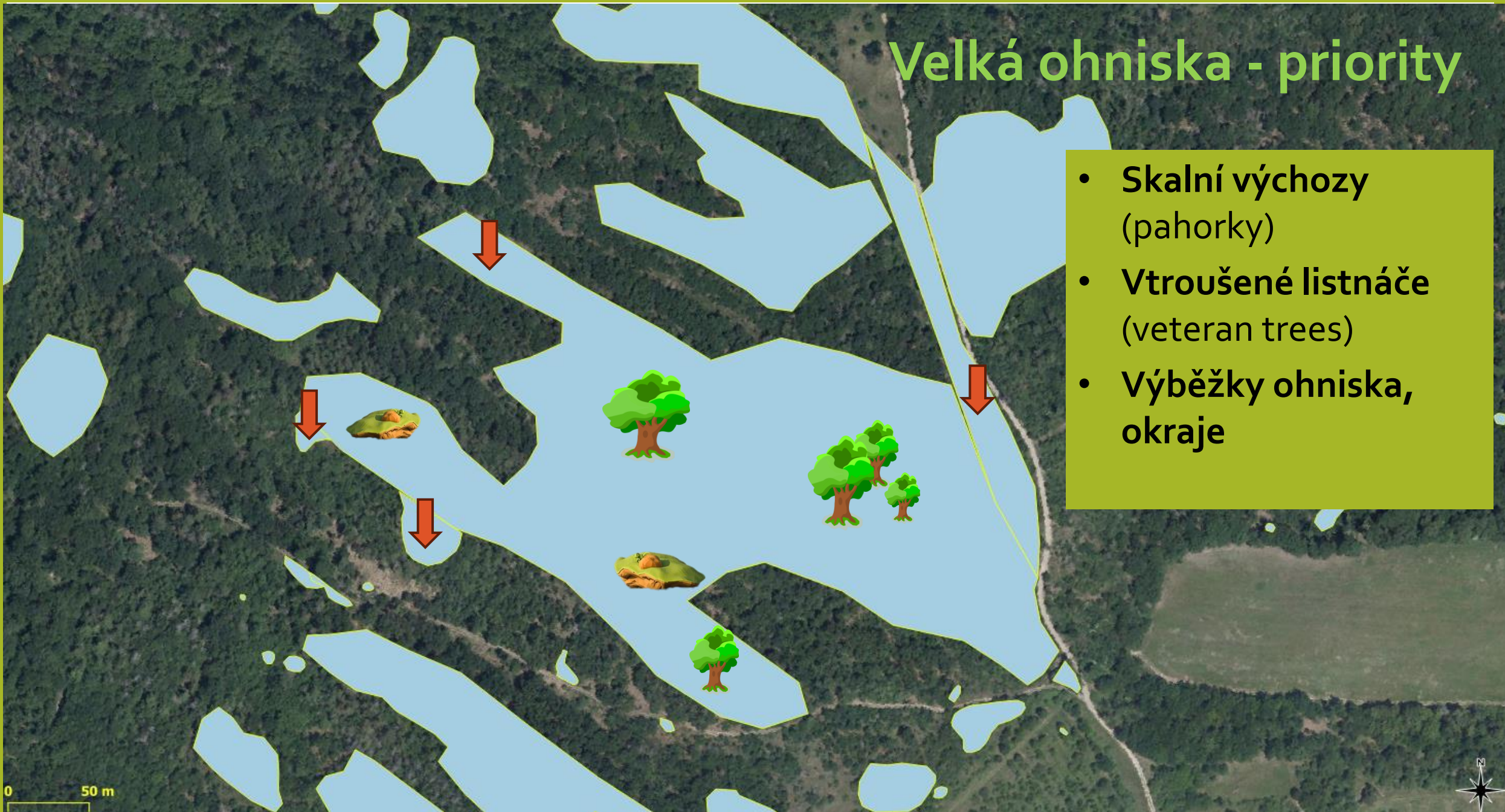
1:2,000

Velká ohniska - priority

- **Skalní výchozy**
(pahorky)
- **Vtroušené listnáče**
(veteran trees)
- **Výběžky ohniska,**
okraje

Velikost ohniska

Zachovalost biotopu

Společně pro zelenou Evropu

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Likvidace invazních
druhů v praxi

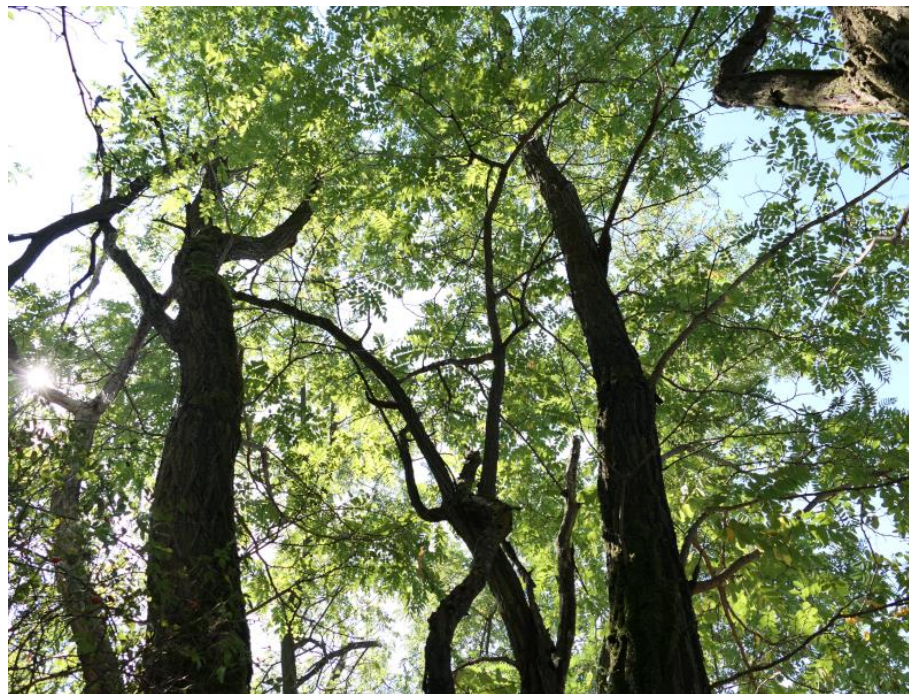

Růstová fáze

mladé akáty v doubravě

staré akátiny

Společně pro zelenou Evropu

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Likvidace invazních
druhů v praxi

plodící pajasan

Kde zásah počká?

- Silně zamořené lokality
- Kde by byl zásah nepřiměřeně pracný, příp. nákladný
- Kde invazní druh ničemu nevadí (smíšené porosty, bez známek šíření)
- Tolerance výskytu, odložení zásahu, úprava porostu

Společně pro zelenou Evropu

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Likvidace invazních
druhů v praxi

Obtížně odstranitelné porosty

Společně pro zelenou Evropu

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Likvidace invazních
druhů v praxi

Zhodnocení stanovených cílů – dle lokalit

Číslo	Lokalita	Cíl	Zhodnocení
1	Hnanické pařeziny	Akát-omezení výskytu Ostatní druhy-monitoring	Splněno (všechna ohniska ošetřena)
2	Fládnitzské vřesoviště PP	Akát-omezení výskytu	Splněno (většina ohnisek ošetřena)
3	Fládnitzské vřesoviště EVL	Akát-omezení výskytu	Splněno (většina ohnisek ošetřena)
4	Pastvina Exmoorských koní	Akát, myrobalán-omezení výskytu	Splněno
5	Havranické vřesoviště	Akát, myrobalán-omezení výskytu	Splněno (většina ohnisek ošetřena)
6	Popické pařeziny	Akát-omezení výskytu	Splněno
7	Jalovcová plošina	Akát-omezení výskytu	Splněno (malá ohniska na „nej“ místech, rozpracování, příprava lokality)
8	Hradištské terasy	Akát-omezení výskytu	Splněno
9	Široká louka	Monitoring	Splněno
10	Louka pod Šobesem	Zlatobýl-omezení výskytu	Splněno (odstranění 90 % plochy ohnisek)

Zhodnocení stanovených cílů – dle lokalit

Číslo	Lokalita	Cíl	Zhodnocení
11	Lipinská louka	Zlatobýl-omezení výskytu	Splněno (odstranění 90 % plochy ohnisek)
12	Hlubocká louka	Monitoring	Splněno
13	Gálišská louka	Zlatobýl-omezení výskytu	Splněno (odstranění 90 % plochy ohnisek)
14	Vlasákova louka	Monitoring	Splněno
15	Uhlířova louka	Zlatobýl-omezení výskytu	Splněno (odstranění 90 % plochy ohnisek)
16	Pole pod Hardeggem	Zlatobýl-omezení výskytu	Splněno (odstranění 90 % plochy ohnisek)
17	Široké pole	Monitoring	Splněno
18	Louka pod Slujemi	Zlatobýl-omezení výskytu	Splněno (odstranění 90 % plochy ohnisek)
19	Devět mlýnů	Monitoring	Splněno

**Likvidace invazních
druhů v praxi**

Závěrem

Hlavní přínosy projektu:

- Možnost prověření nových metodik a postupů
- Upřesnění dat o výskytu invazních druhů
- Zlepšení stavu lokalit

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Likvidace invazních
druhů v praxi

Společně pro zelenou Evropu

Díky za pozornost!

Norway
grants

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Likvidace invazních
druhů v praxi

Společně pro zelenou Evropu